

Hanneke Boelaars en Petra Baltissen

Bouwen aan de toekomst van de zorg

'Sterke zorg door sterke aansluiting'. Dat is het motto van de groep onderwijsinstellingen in onderwijsregio Brabant-Oost die subsidie kreeg vanuit de regeling Versterking Aansluiting Beroepsonderwijskolom (VABOK) om de aansluiting tussen zorgopleidingen te verbeteren. Een van de pilots is een doorlopende leerroute van het vmbo-profiel Zorg en Welzijn naar mbo-zorgopleidingen. Daarnaast krijgt ook de samenwerking met externe partners een impuls, vertellen Hanneke Boelaars en Petra Baltissen.

Samenwerken met andere scholen, doorlopende leerlijnen ontwerpen, samenwerkingen aangaan met externe partners, nadenken over de vormgeving van het onderwijs en hoe je dat praktisch en inhoudelijk kunt verbeteren – veel docenten willen er graag hun schouders onder zetten, maar vind er maar eens tijd voor, naast het lesgeven. Voor Hanneke Boelaars en Petra Baltissen voelt het dan ook als een buitenkans dat ze mede dankzij de VABOK-subsidieregeling allebei een dag in de week zijn vrijgeroosterd voor het project 'Sterke zorg door sterke aansluiting'. Hanneke is praktijkinstructeur Zorg en Welzijn en Petra is docent Zorg en welzijn op Commanderiej College Doregraaf in Gemert. Namens hun school zitten ze in de VABOK-werkgroep die wekelijks bij elkaar komt op ROC ter Aa in Helmond, onder meer om een doorlopende leerlijn tussen vmbo en mbo vorm te geven. We spreken ze op donderdag – hun vaste 'VABOK-dag'.

De VABOK-subsidie werd in 2024 toegekend. Hoe is het project 'Sterke zorg door sterke aansluiting' vervolgens van start gegaan?

Hanneke: "Er is om te beginnen een werkgroep opgericht, met twee of drie afgevaardigden van elke deelnemende school. We komen wekelijks bij elkaar.

In de beginperiode zijn we vooral gaan kennismaken: mbo-docenten kwamen bij ons op school en wij gingen naar het mbo."

Petra: "Het was heel waardevol om elkaar beter te leren kennen, want wij wisten van elkaar niet hoe het onderwijs was ingericht. We merkten al snel dat voor sommige vakken, bijvoorbeeld koken, de leerlingen op het mbo weer helemaal overnieuw beginnen met dingen die bij ons in het profiel Zorg en Welzijn al geëxamineerd zijn. Dan snap je wel dat eerstejaars studenten die lessen saai vinden. We hebben met onze mbo-collega's in de werkgroep de PTA's en de mbo-kwalificatiedossiers naast elkaar gelegd. Vooral binnen opleidingen op mbo2-niveau zat veel overlap."

Om daar iets aan te doen start komend schooljaar een pilot rond de doorlopende leerroute 'Zorg en Talent'. Hoe gaat die route eruit zien?

Hanneke: "Vmbo-leerlingen basis en kader uit klas 4 van het profiel Zorg en Welzijn die echt gericht zijn op de zorg, kunnen hun keuzevakken vanaf komend schooljaar deels afronden op het mbo. Ze gaan dan 24 weken lang op dinsdag naar Ter AA Zorg en Welzijn College. Daar krijgen ze les van mbo-docenten, in een

mbo-omgeving. Zo leren ze de docenten, de structuur en de manier van werken alvast kennen, en ronden ze tegelijkertijd twee vmbo-keuzevakken af."

Petra: "Bij het mbo-keuzedeel 'Zorg en technologie' was er inhoudelijk zoveel overlap, dat de mbo-lesstof ook voldoet voor ons keuzevak 'Technologie binnen zorg en welzijn'. We willen ernaar toe werken dat leerlingen een vrijstelling kunnen krijgen als ze na het vmbo voor een mbo-zorgopleiding kiezen, maar voor dit moment is de insteek van deze route vooral verrijking."

Hanneke: "Het is mooi als leerlingen straks ook voor een zorgopleiding bij ROC ter AA kiezen, maar dat is geen voorwaarde om deel te nemen aan de route. Als ze een andere opleiding gaan volgen of naar een andere mbo-school gaan, nemen ze in elk geval de ervaringen mee."

Wat viel jullie behalve de inhoudelijke overlap nog meer op toen jullie op het mbo over de vloer kwamen?

Hanneke: "In het begin moet je elkaars taal leren spreken. Wij hebben het over leerlingen en keuzevakken, de mbo-collega's over studenten en keuzedelen. De cultuur op school is ook anders: op het mbo zijn studenten gelijkwaardiger en wordt er van de studenten meer zelfstandigheid verwacht."

Petra: "We merkten hoe groot de overstap naar het mbo eigenlijk is voor onze leerlingen. Bij ons staat het huiswerk bijvoorbeeld in Somtoday en herinneren we leerlingen steeds aan huiswerk en inlevermomenten. We houden ze eigenlijk te lang aan de hand, terwijl ze op het mbo alles zelfstandig moeten kunnen plannen."

Hanneke: "Binnen het profiel Zorg en Welzijn hebben we nu meer aandacht voor die zelfstandigheid. Ik leg mijn leerlingen in klas 4 ook regelmatig uit dat ik ze

nu nog wel herinner aan het huiswerk, maar dat het op het mbo hun eigen verantwoordelijkheid is om huiswerk op tijd af te hebben. Ze nemen mijn advies serieus, want ze zien mij op de donderdagen naar de mbo-school gaan. Ik weet waar ik het over heb."

In de VABOK-werkgroep hebben jullie wekelijks contact met mbo-collega's. Heeft dat nog meer voordelen?

Hanneke: "Het is vooral heel fijn dat we via de VABOK-werkgroep snel kunnen schakelen. Een mbo-college vertelde bijvoorbeeld over het keuzedeel EHBO/BHV, waarbij haar studenten ook voorlichting over ehbo mochten geven. We bedachten dat ze dat bij ons op school zouden kunnen doen. De mbo-studenten kregen gedurende een aantal weken allemaal een groepje van vier leerlingen onder hun hoede om hun kennis aan over te dragen. De studenten vertelden tussendoor ook van alles over wat ze bijvoorbeeld meemaakten tijdens hun stage, en onze leerlingen gingen steeds meer vragen stellen. Het ging uiteindelijk over veel meer dan alleen ehbo, het was ook een soort voorbereiding op het mbo. Het was echt een waardevolle activiteit, voor de studenten en ook voor onze leerlingen."

Onderdeel van de leerlijn is ook dat leerlingen meer praktijkervaring opdoen. Daarvoor hebben jullie een samenwerking opgezet met een instelling voor ouderenzorg. Hoe hebben jullie dat aangepakt?

Hanneke: "'Van binnen naar buiten' is ook onderdeel van onze schoolvisie, we willen de leerlingen meer bieden dan alleen lessen uit een boek. Een paar jaar terug is besloten om binnen het profiel Zorg en Welzijn daarvoor twee lessen per week te reserveren. Petra en ik hebben vervolgens al onze contacten benaderd voor mogelijke samenwerkingen, en Zorgboog reageerde direct positief. We zijn om de tafel gaan zitten en hebben afgesproken dat onze leerlingen zes à zeven weken lang op vrijdag op de verschillende vestigingen van Zorgboog mogen meedraaien."

Petra: "Vorig schooljaar zijn we gestart met de leerlingen in de derde klas. Ze hielpen in duo's bij activiteiten als koffie schenken, spelletjes doen, wandelen en samen de krant lezen. Om de leerlingen praktisch en inhoudelijk voor te bereiden, heb ik samen met collega's uit de VABOK-werkgroep een lessenserie ontwikkeld met onder meer rollenspellen en gastlessen. Wat kun je verwachten, hoe ga je met ouderen om, wat zijn ouderdomsziekten? We besteden ook aandacht aan beroepshouding, en de leerlingen krijgen een gastles van een 'Mimakker', iemand die gespecialiseerd is in het omgaan met dementerenden."

Hanneke: "De leerlingen ervaren nu in de praktijk hoe veelzijdig de zorg is. We hebben net een enquête afgenomen om te kijken hoe leerlingen het ervaren hebben, en de leerlingen die de zorg in willen zijn er heel enthousiast over."

Wat is jullie advies aan andere vo- en mbo-scholen die de aansluiting willen verbeteren?

Petra: "Zorg dat je de planning en bemensing vanaf het begin goed organiseert. Als docenten voor de werkgroep op een vaste dag worden vrijgeroosterd, moet er achter de schermen van alles geregeld worden, van tijdelijke vervanging tot extra coördinatie. Als er dan later toch nog iets verschuift in de planning, heeft dat meteen impact."

Hanneke: "En als het gaat om samenwerking met een zorgorganisatie: ga op zoek naar de juiste contactpersoon en ga gewoon om de tafel zitten om te kijken wat je voor elkaar kunt betekenen. Waar hebben zij een hulpvraag, en hoe kunnen je leerlingen daarbij praktijkervaring opdoen?"

Hebben jullie zelf nog ideeën voor uitbreiding van de pilot?

Hanneke: "De VABOK-subsidie zoals die bij ons wordt ingezet is vooral bedoeld voor basis- en kaderleerlingen, daarom hebben we ons op die doelgroep gericht, maar we zouden heel graag ook meer willen doen voor leerlingen uit de gemengde leerweg en de tl."

Petra: "De gl-leerlingen kunnen doorstromen naar dezelfde mbo-opleidingen als onze kaderleerlingen, maar ze hebben dan veel minder praktijkervaring. Via de werkgroep weten we dat er binnen dit project ook een pilot loopt waarbij gl-leerlingen gekoppeld worden aan een mbo-student, bijvoorbeeld bij het maken van een profielwerkstuk. Die pilot kan ons straks goede input geven."

Wat is voor jullie de grootste winst tot nu toe van dit VABOK-project?

Hanneke: "Naast het contact met de mbo-collega's is de grootste winst dat we tijd en ruimte hebben om de projecten zoals de samenwerking met Zorgboog echt goed op te zetten. Voorheen probeerden we ook wel eens iets van de grond te krijgen, maar dat moest

dan hapsnap tussendoor en bleef vaak eenmalig. Nu hebben we een duurzame samenwerking op kunnen bouwen, met activiteiten die goed uitvoerbaar zijn. Dat was anders niet op deze manier gelukt."

Petra: "De leerlingen zijn superenthousiast over de activiteiten en Zorgboog is ook blij met de samenwerking. Het geeft voldoening dat we dit project goed en duurzaam op kunnen zetten. Voor ons is dit al twee jaar een succeservaring."

Het VABOK-project 'Betere zorg door betere aansluiting' in de onderwijsregio Brabant-Oost ging van start in 2024 en is gericht op de versterking van de aansluiting beroepsonderwijskolom rond de mbo2-opleiding Helpende, de mbo3-opleidingen Verzorgende IG en Begeleider maatschappelijke zorg, en de mbo4-opleidingen Verpleegkundige en Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg. Aan het project doen vijf vmbo-scholen mee. Verder is ROC ter AA in Helmond; Fontys is als hbo-instelling betrokken. [Meer informatie](#)

De Subsidieregeling Versterking Aansluiting Beroepsonderwijskolom (VABOK) is verlengd. De nieuwe aanvraagperiode loopt van 1 tot 31 mei 2026. [Meer informatie](#)

VISUALISEREN MET LEGO

Tijdens de landelijke dag Zorg en Welzijn gaven Hanneke Boelaars en Petra Baltissen een workshop over het project 'Sterke zorg door sterke aansluiting'. Daarbij gebruikten ze een bijzondere werkvorm: bouwen met lego. Hanneke: "Dat is een tool die we kenden vanuit de VABOK-werkgroep. Deelnemers kregen de opdracht om met legoblokjes na te bouwen hoe zij de

toekomst van de zorg voor zich zagen. Sommige deelnemers bouwden een situatie met veel technologie, waarbij zorgmedewerkers op afstand cameratoezicht hielden. Anderen bedachten een grote tafel waaromheen ouderen samenkwamen, met één begeleider.”

Petra: “De legoblokjes zijn vooral een hulpmiddel

om je gedachten te visualiseren. Het leverde goede gesprekken op over hoe we naar de toekomst van de zorg kijken en welke kansen en uitdagingen we zien. Zorg is zo’n breed begrip dat iedereen er weer anders naar kijkt. Maar uiteindelijk hadden we allemaal hetzelfde doel voor ogen: zoveel mogelijk leerlingen enthousiast maken voor de zorg.”

